

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Antonín Háka
Článok / Article: Dělnická strana sociální spravedlnosti: postoj k systému
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

HÁKA, A. 2016. Dělnická strana sociální spravedlnosti: postoj k systému. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 19, č. 1, 2016. ISSN 1335 – 2741, s. 224-260. Dostupné na internete: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/archiv-vydani/2016/1-2016/antonin-haka.html>.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

DĚLNICKÁ STRANA SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOSTI: POSTOJ K SYSTÉMU

WORKER'S PARTY OF SOCIAL JUSTICE: ATTITUDE TOWARDS THE SYSTEM

Antonín Háka*

ABSTRACT

The Worker's Party of Social Justice is the most significant far right party in the Czech Republic. Research on this party has not been very intensive and has looked at it as a whole. The present study is focused on the attitude of the party towards the liberal democratic political system of the Czech Republic and the liberal democratic political system in general. The main purpose was to investigate whether the party's attitude towards the political system is radical (but still compatible with the constitution) or anti-system. Two major issues were analyzed: criticism or refusal of liberal democracy, and suggested or planned changes of the political system. The analyses was based on Sartori's narrower definition of anti-system attitude which is broadly accepted and believed by the author of this study to be sufficiently sophisticated and therefore usable in this case. A wide variety of sources of party ideology was researched, including official party manifestos, contributions on the party website and in the party press, statements of leading members of the party etc. The results show that however this far right party pretends to be system-accepting its attitude is anti-system. The Worker's Party of Social Justice is a representative of a non-democratic ideology.

Key words: the far right, extreme right party, anti-system attitude, anti-democracy attitude, Worker's Party of Social Justice

Úvod

Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) je od rozpuštění své předchůdkyně, Dělnické strany (DS), nejvýznamnější představitelkou krajní pravice v České republice. Ačkoli se nejedná o parlamentní stranu a dosud byla ojediněle úspěšná pouze ve volbách do zastupitelstev obcí, stala se

* Ing. Antonín Háka působí jako doktorand v oboru politologie na Katedře politologie, Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická, nám. Winstona Churchilla 4, 130 67 Praha 3, Česká republika, e-mail: xhaka01@vse.cz.

nepřehlédnutelnou součástí českého stranického spektra.

Zkoumání krajní pravice naráží na řadu koncepčních a terminologických problémů. Krajně pravicové politické strany a hnutí mají mnoho podob, procházejí vývojem a proměnami doktrinního zakotvení, a přes výraznou spolupráci můžeme vidět i vzájemné rozpory. Vymezení stranické rodiny krajní pravice se podstatně liší i u politologů, kteří se věnují výzkumu v této oblasti. I když se při vymezení znaků, které jsou pro krajní pravici charakteristické, do určité míry shodují, mnohdy se liší při určení váhy, jež je jednotlivým znakům přikládána. Mezi základní rysy, na nichž se politologové v zásadě shodují, patří nacionalismus (nikoli ve smyslu demokratického národního vědomí a identity), antipluralismus, antikomunismus, antiparlamentarismus, antiliberalismus, antiindividualismus, hodnotový tradicionalismus, xenofobie, rasismus, etnocentrismus, etnopluralismus, militarismus, decizionismus, důraz na pořádek, vůdcovský princip, násilí jako politický nástroj, antidemokratičnost, etatismus atd. Některé znaky se u jednotlivých směrů nemusí vůbec vyskytovat nebo se projevují jen v omezené míře (viz např. Carter 2005; Mudde 2000; Rataj 2015). Užití výrazů *extrémní*, *extrémistická*, *radikální* a *krajní* je značně volné a shoda na jednotné typologii těchto stran mezi politology nepanuje ani v této oblasti, jak na to například upozorňovala již v devadesátých letech **V. Dvořáková**. (Dvořáková, 1997)

Z hlediska tématu této studie, která je zaměřena na vztah k politickému systému, je důležité dané strany rozlišit podle stupně radikalizace na radikálně (krajně, extrémně) pravicový proud, který je ještě ústavně konformní (antiliberální autoritářský konzervatismus spojený s integrálním nacionalismem nebo s fundamentálním katolicismem), a otevřeně antisystémový (extremistický) proud, jenž má za cíl odstranění parlamentní demokracie (snaha o revoluční ovládnutí společnosti, dominance biologického rasismu, politicky motivované násilí). (Rataj, 2015)

Dosud publikované studie o Dělnické straně a Dělnické straně sociální spravedlnosti se týkaly této strany jako celku (Mareš, Vejvodová, 2010; Stulík, 2013; Dlouhý, Brejchová, Háka, 2014), případně byly určité rysy v obecné rovině charakterizovány či zmíněny v rámci srovnání. (Bastl, 2011; Smolík, 2013) Chybí zde však práce, která by byla zaměřena na postoj této strany k současnému politickému systému, přičemž tento vztah je jedním z vymezujících kritérií krajně pravicových stran. Cílem této studie je analyzovat a určit vztah DSSS k politickému systému České republiky, tj. zda jde o otevřeně antisystémovou stranu, nebo jde o krajně pravicovou stranu, jejíž postoje jsou v

souladu s principy tohoto systému.

Při posuzování antisystémovosti DSSS vycházím z obecně přijímaného **Sartoriho** (2005) užšího vymezení. **Sartori** se zabýval touto problematikou v rámci charakteristiky polarizovaného pluralismu, k jehož znakům patří přítomnost relevantních antisystémových stran. Jeho vymezení antisystémovosti považuji za natolik propracované a současně obecně využitelné, že ho lze použít pro zkoumání politických stran v českém stranickém systému bez ohledu na relevantnost stran.

Podle **Sartoriho** antisystémová strana podkopává legitimitu režimu, vůči němuž stojí v opozici, a je současně reprezentantem cizí ideologie. Je to politická strana, která podkopává legitimitu konkrétního politického režimu a je stoupencem konkrétní ideologie, jež je v tomto režimu cizí. (Sartori, 2005) V případě České republiky by tedy byla proti základním principům liberální demokracie, které jsou založené na zásadách právního státu, zastupitelského mandátu, oddělení a vyvažování mocí a zodpovídání se. Dále by odmítala základní liberálně demokratické hodnoty a svými postoji nebo činnostmi by vybočovala z ústavního rámce.

Sartoriho širší pojetí zahrnuje různé stupně odcizení, protestu a odmítnutí. Spadá do něj tedy široké spektrum stran: odcizené, protestní, antiestablishmentové, antielitní. V užším pojetí reprezentuje antisystémová strana zároveň cizí ideologii. Nesdílí hodnoty systému, ve kterém působí, a pokud by dostala příležitost, nezměnila by vládu, ale celý systém vlády. Není opozicí v konkrétních problémech, ale opozicí v principech systému. (Sartori, 2005)

Nemusí se tedy nutně jednat o antidemokratickou stranu, protože jde o konkrétní politickou stranu a konkrétní politický režim. Směrem k posuzování antidemokratičnosti rozvinul **Sartoriho** přístup **Giovanni Capoccia**, který odlišil vztahovou a ideologickou antisystémovost. (Capoccia, 2002) Vztahová antisystémovost znamená ideologickou odlišnost dané strany ve vztahu k ostatním. (Capoccia, 2002) Ideologická antisystémovost je vlastností zkoumané strany jako takové a vychází z její ideologické opozice vůči demokratickému systému. (Capoccia, 2002) **Capocciova** ideologická antisystémovost je tedy podmnožinou **Sartoriho** užšího pojetí antisystémovosti.

Ve své práci vytvořil **Capoccia** typologii politických stran podle antisystémovosti. U typické prosystémové strany antisystémovost vůbec není. Typická antisystémová strana vykazuje jak vztahovou, tak ideologickou antisystémovost. Polarizující strana není ideologicky antisystémová, ale je

antisystémová ve vztahu k ostatním stranám. Vstříčná antisystémová strana je v opozici k demokratickému systému, ale snaží se o koaliční potenciál. Irelevantní antisystémová strana je také v opozici k demokratickému systému, je irelevantní ve stranickém systému, ale je relevantní v politickém systému. (Capoccia, 2002)

Český politolog **Kubát** navrhuje vycházet při posuzování antisystémovosti ze **Sartoriho** užší definice a navrhuje vlastní typologii politických stran vzhledem k antisystémovosti. Podobně jako **Capoccia** vychází ze dvou proměnných: ideologické a vztahové. Ideologická proměnná obsahuje delegitimizaci politického systému a vztahová zahrnuje krajnost na ideologické škále a izolaci ve vztahu k ostatním stranám. Antisystémová strana je v ideologické opozici k politickému systému, v krajní pozici na ideologické škále a současně izolovaná od ostatních stran. Prosystémová strana tyto vlastnosti naopak nemá. Extrémní strana se nesnaží o delegitimizaci politického systému, ale je v krajní pozici na ideologické škále a od ostatních stran izolovaná. Maskovaná antisystémová strana delegitimizuje politický systém, projevuje krajnost na ideologické škále, avšak není izolovaná. Irelevantní antisystémová strana systém také delegitimizuje, ale je izolovaná od ostatních stran a není v krajní pozici na ideologické škále. (Kubát, 2010)

Tato studie je založena na kvalitativní analýze programových dokumentů; příspěvků v archivu webových stránek strany, zejména oficiálních vyjádření strany, jejích čelných představitelů, oficiálních vyjádření krajských organizací a jejich předsedů; příspěvků ve stranickém tisku *Dělnické listy*; vystoupení předsedy strany v médiích; vyjádření předsedy strany na jeho osobních webových stránkách a videozáznamů z demonstrací na YouTube. Archiv příspěvků na webových stránkách strany má klíčový význam, neboť strana těmito vyjádřeními komunikuje se svými členy a oslovuje tak veřejnost. Důležitost takových vyjádření pro zjištění skutečných cílů strany konstatoval i Nejvyšší správní soud, když rozhodoval o rozpuštění DS. (Nejvyšší správní soud, 2010, odst. 626) Dalším důležitým zdrojem pramenů je Dělnická mládež, neboť u mladých „dělníků“ lze očekávat radikálnější, či spíše méně opatrná, vyjádření. Formálně jde sice o samostatnou organizaci, ve skutečnosti je však součástí strany.¹ Pro doplnění pramenů přímo od DSSS jsou užity zprávy Ministerstva vnitra České republiky a informace z webových stránek radikální antifašistické organizace Antifa.

Při analýze a kritice pramenů je třeba zohlednit skutečnost, že otevřené

¹ Od 7. března 2015 je předseda Dělnické mládeže současně místopředsdou strany.

antisystémové projevy představitelů strany, které směřují k odstranění politického systému, mohou být důvodem k trestnímu stíhání těchto osob či k rozpuštění strany. Je nutné brát v úvahu, že DSSS je nástupnicí DS, kterou v roce 2010 rozpustil Nejvyšší správní soud. Ten své rozhodnutí odůvodnil mimo jiné tím, že DS představuje bezprostřední riziko ohrožení demokracie (Nejvyšší správní soud, 2010, odst. 650). Obsah programových dokumentů DSSS tedy může být umírněnější než skutečné cíle strany. Proto je třeba věnovat velkou pozornost těm částem programu a vyjádřením představitelů strany, kde trvají na svých postojích nebo kde se nechtěně vyjádřili příliš otevřeně.

1 Představení strany

1.1 Vývoj strany

DSSS byla původně zaregistrována 29. ledna 2004 jako *Strana občanů republiky České*. 14. září 2005 změnila název na Demokratickou stranu sociální spravedlnosti a od 10. listopadu 2008 se jmenuje Dělnická strana sociální spravedlnosti. Skutečný význam tato strana získala až po rozpuštění Dělnické strany na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a po přechodu její členské základny do DSSS v roce 2010. Od 16. prosince 2006 do 20. listopadu 2010 byla předsedkyní strany **Hana Pavlíčková**, matka **Tomáše Vandase**, jenž ji ve vedení strany nahradil. (MV²; Mareš, Vejvodová, 2010)

Strana není faktickým nováčkem na české politické scéně a řada jejích členů (včetně předsedy a výkonného místopředsedy) byla členy už Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa (SPR-RSČ). Především je ale nutné DSSS interpretovat v jednoznačné návaznosti na vývoj a profilaci Dělnické strany a její zahraničně politickou orientaci. Již sám název tuto blízkost vyjadřuje, přičemž výraz *dělnický* neodkazuje pouze na pracovníky v dělnických povoláních. Za dělníky jsou považováni všichni pracující: zaměstnanci, drobní živnostníci, zemědělci a také nezaměstnaní. (DS, 2008a; Vandas, 2012a, s. 42; Štěpánek, 2012a, s. 124; Štěpánek, 2013)

Z hlediska zkoumání antisystémovosti DSSS byl významný poslední sjezd strany, který se konal 7. března 2015. Předsedou strany zůstal **Tomáš Vandas** a výkonným místopředsedou **Jiří Štěpánek**, oba bývalí členové SPR-RSČ (Štěpánek; Vandas; Tiskové centrum DSSS, 2012b). Místopředsedy byli zvoleni

² V odkazech používám zkratku MV pro Ministerstvo vnitra České republiky.

předseda Dělnické mládeže³ **Erik Lamprecht** (Lamprecht; Antifa.cz, 2012b; Antifa.cz, 2013) a bývalý člen neonacistického Národního odporu **Jiří Froněk**. (Antifa.cz, 2008; Antifa.cz, 2012a; Antifa.cz, 2012c; DSSS c; DSSS d; Tiskové centrum DSSS, 2015) Tato změna ve vedení strany (dva zmínění místopředsedové) naznačuje, že nacionalismus rasového typu je vlastní značné části členů a také že bývalí Republikáni jsou alespoň zčásti ve vedení nahrazováni představiteli neregistrovaných hnutí a lidmi s nimi spojenými.

DSSS také systematicky buduje svou členskou základnu. Její součástí je Dělnická mládež (DM), mládežnická, aktivistická a vzdělávací organizace, v níž by se mládež měla připravovat na svou budoucí politickou činnost. DM podporuje a propaguje program a ideje DSSS, národní a sociální ideje a hlásí se ke spolupráci s DSSS. (DM d; DM c; DM, 2010a) V praxi to zahrnuje roznášení letáků (Szudár, 2011), účast na akcích DSSS (Pikola, 2011), pomoc při organizování protirežimních akcí (*Den národní jednoty: Velká protirežimní demonstrace*) a „*kulturně-osvětovou činnost*.“ (DM, 2010c) Od 7. března 2015 je předseda DM **Erik Lamprecht** místopředsedou DSSS. (Tiskové centrum DSSS, 2015)

Kromě spolupráce s DSSS organizuje DM pro své členy různé aktivity, jejichž deklarovaným cílem je poznání, zábava, sportovní vyžití a také účast na společenském dění. (DM d; DM, 2010a; DM c) Jedná se o ideologizované výlety za poznáním vlasti (s vlajkami hnutí) (Šlégr, 2010; Nováček, 2012b), vzdělávací akce (Dudák, 2010), fotbalové turnaje (DM, 2012; DM, 2013), uctění památky hrdinů od Zborova (Tiskový odbor DM, 2012), sběr odpadků (Dudák, 2012; Kuřec, 2012), dar plyšových hraček dětskému oddělení Slezské nemocnice (Sonková, 2012) či sbírku oblečení pro Charitní dům sv. Františka v Ostravě-Vítkovicích. (Nováček, 2012a) Dělničtí mládežníci zároveň těmito akcemi předvádějí svou užitečnost pro společnost, vnitřně stmelují své organizace a také ideologicky školí členy.

Pro velmi mladé zájemce má DM celý soubor náborových aktivit s názvem *Akce Školní dvůr* (DM, 2010b), jehož cílem je „*ideologické podchycení české a moravské mládeže*“ (DM, 2010c). Součástí je rozdávání letáků před školami (DM b; DM, 2010c; DM Opava, 2012; Šlégrová, 2010), rozvrh hodin s nápisem *Vzdělávej se, abys porazil Systém!* (DM a) a také komiks *Kachny kontra slepice*

³ Užití výrazů *pokrevní pouto* a *přežití naší krve*, které se objevují v Ideovém programu Dělnické mládeže, vypovídá o tom, že tito mládežníci chtějí zachovat biologickou homogenitu národa a rasy (DM, 2014b).

(DM, 2011a), jenž byl převzat od Mladých národních demokratů (Junge Nationaldemokraten), což je mládežnická organizace NPD (Lamprecht, 2011c). Komiks je varováním před nebezpečnými etnickými přistěhovalci, kteří jsou ze své podstaty špatní a zničí každou společnost, jež je k nim otevřená. Je to tedy především varování před multikulturalismem.

1.2 Pojetí národa a státu

Při představení krajně pravicové strany nesmí chybět její pojetí národa a národního státu. Česká republika by podle DSSS měla být svrchovaným, unitárním, národním státem, který se spoléhá především sám na sebe a spolupracuje s ostatními svrchovanými národními státy. Z tohoto důvodu se strana staví záporně vůči členství v mezinárodních organizacích, přičemž obzvláště důrazně odmítá současnou formu evropské integrace a členství v Severoatlantické alianci. (DSSS e; DSSS f; DSSS, 2010; DSSS, 2015; Vandas, 2014d)

Klíčovou kategorií je národ a jeho tradice. Na národ odkazují i stranické symboly, zejména symbolika lva a české národní barvy. Ve svém znaku má strana také iniciály svého názvu a čtvrtinu ozubeného kola. Strana svým znakem říká, že je národně orientovaná, konzervativně tradicionalistická a že hájí zájmy dělníků (pracujících lidí). (Tiskové centrum DSSS, 2010a; DSSS, 2010; DSSS, 2015; Vandas, 2012d) K národu se strana hlásí ve své *Programové listině* (DSSS, 2010), ve svém mottu se na svých starých webových stránkách definovala jako „*národní opozice proti zkorumpovanému režimu*“ (DSSS b) a *Program DSSS 2015* je ukončen mottem: „**DĚLNICKÁ STRANA SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOSTI – JEDINÁ NÁRODNÍ OPOZICE!**“ (DSSS, 2015)

Nacionalismus DSSS má etnopluralistický charakter s výrazným zdůrazňováním příslušnosti k bílému evropanství. Národ sice představuje zcela zásadní hodnotu, ale ostatní národy nejsou brány jako podřadné. Strana deklaruje respekt ke všem národům a jejich kulturám, ale pouze v jejich národních státech. Nemá ve své ideologii rozpínavost na úkor ostatních národů, ale spolupráci nacionalistů a národních států za účelem obrany kulturních specifik jednotlivých národů a v rámci Evropy také konzervativně tradicionalisticky pojaté evropské kultury. Tento přístup tedy nežene národ proti národu ve smyslu územní rozpínavosti, ale vede ke spolupráci všech evropských nacionalistů. Národy (svrchované národní státy) tak mohou

společně postupovat proti nepřítelům, kteří brzdí jejich rozkvět a dokonce jim škodí. (DSSS, 2015; Tiskové centrum DSSS, 2011d; Tiskový odbor DSSS JMK, 2010; Vandas, 2010b; Vandas, 2010c; Vandas, 2011c; Vandas, 2012c; Vandas, 2014a) „*Evropští nacionalisté totiž v 21. století nejsou žádnými šovinisty a jsou s to postavit se bok po boku v boji za přežití evropského ducha.*“ (DM, 2014a) DSSS tak vytváří ideální představu Evropy národních států, která je založená na vzájemné úctě evropských národů a solidaritě bílých Evropanů, přičemž spory z minulosti nesmí být překážkou pro spolupráci nacionalistů. (Tiskové centrum DSSS, 2013b; Tiskové centrum DSSS, 2013c)

Je zřejmé, že v hierarchii ideologických hodnot DSSS je na prvním místě český národ. Je považováno za samozřejmost, že se národnostní menšiny a přistěhovalci přizpůsobí české kultuře, českým pravidlům a vůbec českému stylu života. (DSSS i; DSSS, 2010; DSSS, 2015; Vandas, 2011e; Vandas, 2013c) Zároveň je nastaven konzervativně tradicionalistický rámec, který je závazný pro celou společnost. Tento rámec není racionálně zdůvodněný, prodiskutovaný a demokraticky přijatý. Ale je určující pro to, co je správné a o čem se nepochybuje (DSSS, 2010; DSSS, 2015; DSSS Moravskoslezský kraj, 2010; Vandas, 2012d; pro další studium konzervativního tradicionalismu v rámci nacionalismu viz Alter, 1992, s. 93-94; Rataj, 2006, s. 180). „*DSSS jasně ukazuje, že je jedinou konzervativní stranou, která se staví za morální hodnoty ve společnosti a chrání občany naší země proti zvrhlostem moderní doby.*“ (DSSS Praha, 2011)

Strana hovoří o moderním nacionalismu, ve skutečnosti však modernitu odmítá. Odmítá emancipaci člověka, žen, sexuálních menšin, národnostních menšin atd. (DSSS e; DSSS, 2015; DSSS Praha, 2011; Tiskové centrum DSSS, 2010c; Zbela, 2011)

1.3 Spolupráce v rámci krajní pravice

Podle spolupráce s dalšími krajně pravicovými organizacemi je možné rozlišit působení DS na tři období. V letech 2003 až 2005 spolupracovala DS s Národní stranou, následně se do roku 2006 stala součástí uskupení Právo a Spravedlnost a od roku 2007 byla její činnost spojená s neregistrovanými hnutími (Národní korporativismus, Autonomní nacionalisté, Národní odpor, Resistance Women Unity) a také začala spolupracovat s Národnědemokratickou stranou Německa (NPD)⁴ (DS, 2008c; MV, 2009; MV,

⁴ Národnědemokratická strana Německa, která je pro DSSS vzorem, byla založená 28. listopadu

2010). Intenzivnější spolupráce DS s NPD se odvíjela od roku 2008 a pokračuje díky nástupnické DSSS až dodnes. (MV, 2009; MV, 2010; MV, 2011; MV, 2012; MV, 2013; MV, 2014).

DSSS spolupracuje s NPD zejména při odmítání současné formy evropské integrace a v aktivitách proti přistěhovalectví. Obě strany podepsaly v roce 2011 v německém městě Riesa *Manifest z Riesy o porušování lidských práv* (Tiskové centrum DSSS, 2011b), v němž určily okruhy oficiální spolupráce: propagace opatření proti imigraci, odpor proti všem pokusům o kontrolu svobody projevu, kritika nedemokratického systému institucí EU, podpora kampaně proti nelegálním a ozbrojeným konfliktům USA a NATO ve světě, přeshraniční spolupráce zaměřená na komunální úroveň. (DSSS, 2011)

Delegace stran se vzájemně účastní svých stranických akcí, jako jsou stranické dny, kongresy či tiskové konference. (Tiskové centrum DSSS, 2011c; Tiskové centrum DSSS, 2012a) Spolupráce se projevuje i vzájemnou účastí na demonstracích a to jak v podobě projevů, tak přítomností zástupců strany (spíše stranické mládeže) s vlajkami svých organizací. (Lamprecht, 2011c) Proběhla také společná akce DSSS a NPD, s tématy propojujícími nezaměstnanost a přistěhovalectví. (MO DSSS Karlovy Vary, 2011) Dělnická mládež se účastnila několika předvolebních kampaní NPD. Například v Berlíně (Lamprecht, 2011b), v Sasku-Anhaltsku (Lamprecht 2011a) a v Hesensku. (Lamprecht, 2013a) Tato pomoc spřátelené straně je zároveň pojímána jako zahraniční stáž, která přináší zkušenosti pro činnost doma. (Szudár, 2011; Lamprecht, 2011c)

Vývoj v NPD výrazně ovlivňuje i orientaci strany (jak dříve DS, tak nyní DSSS). Za předsedy **Udo Voigta** (1996 - 2011) se NPD otevírala neonacistům a opírala se o tzv. koncepci čtyř pilířů: boj o hlavy, boj o ulici, boj o parlament a boj o organizovanou vůli. To se odrazilo i v zaměření DS a DSSS, přičemž boj o ulici byl považován za klíčový, neboť sloužil jak k oslovení veřejnosti, tak k náboru mladých radikálních aktivistů (Mareš, Vejvodová, 2010), kteří měli straně zajistit zviditelnění na veřejnosti a hlavně v médiích.

Když kvůli opakovaně špatným volebním výsledkům strany **Voigta** vystřídal **Holger Apfel** (2011 - 2013), NPD přešla na novou strategii tzv. seriózní radikality (více o konci Udo Voigta jako předsedy, nástupu Holgera Apfela a

1964. Je to německá krajně pravicová strana, pro kterou je typické biologické pojetí národa a z toho vyplývající požadavek etnické homogenity národní společnosti. Dále je součástí její ideologie požadavek silného státu, konzervativní tradicionalismus, konzervativní pojetí práva a také revizionismus ve vztahu k Velkoněmecké říši a poválečnému uspořádání (včetně zpochybnění současných hranic Německa). (Steglich, 2010)

změně strategie viz Hirscher, 2013, s. 79-96). Nejde v ní o změnu obsahu, ale obrazu strany. Postoje zůstávají radikální, ale strana může lépe oslovit střední vrstvy a dát najevo, že je schopná je seriózně zastupovat. (NPD, 2011a; NPD, 2011b; NPD, 2011c; DM, 2011b)

Převzetí strategie NPD se v DSSS prosadilo v lednu 2013 na sjezdu strany, na kterém předseda pražské krajské organizace **Jiří Petřivalský** vyzval ke změně obrazu strany. Předchozí zviditelňování i formou negativní reklamy označil za věc minulosti. Nová „*politika seriózní radikality*“ měla zajistit oslovení širších vrstev veřejnosti. Věcnou obhajobou stranických postojů, konvenčním oblečením a vůbec zevnějškem přispějí straníci k tomu, že DSSS bude brána jako seriózní pronárodní strana. (Tiskové centrum DSSS, 2013a; Petřivalský, 2013)

V následujících měsících odešlo ze strany několik členů (podle předsedy asi čtyřicet), kteří vyjádřili svou nespokojenost s novým směřováním. (Vandas, 2013a; MV, 2014) Byla mezi nimi i výrazná osobnost, místopředseda strany, **Petr Kotáb**. Jako důvod svého odchodu uvedl názorové rozdíly s novým vedením strany a přání „*dělat politiku jiným stylem*“ (Janoušek, 2013). Odchod těchto straníků naznačuje zeslabenou návaznost na rozpuštěnou DS.

Rozdílnost strategií lze doložit na dvou obdobných akcích, které proběhly v rozmezí téměř pěti let. První se konala 17. listopadu 2008 v centru Litvínova. Šlo o shromáždění *Proti pozitivní diskriminaci a policejnímu násilí*, které organizovala DS. Její příznivci se potom účastnili pochodu Autonómních nacionalistů do sídliště Janov, v němž tvoří značnou část obyvatel cikáni. V následné „bitvě o Janov“ došlo ke střetům mezi policií a příznivci DS, Národního odporu a Autonómních nacionalistů. (DS, 2008c; MV, 2009) Tyto střety se potom staly součástí stranické propagandy.⁵ Zcela jiný byl postoj strany k tzv. „Bitvě o Máj“ a souvisejícím nepokojům⁶ v Českých Budějovicích v roce 2013, kterých se DSSS neúčastnila. (Bezpečnostní informační služba, 2013) Bylo by to v rozporu s její politikou seriózní radikality.

⁵ Ve stranickém tisku se objevila zmínka o této akci jako o „*spravedlivé válce s cikánskými gangstery a rasisty*“ (DS, 2009). O rok později předseda strany vyzval k zopakování Janova v Praze. (Vandas, 2009)

⁶ Rvačka na pískovišti mezi cikány a Čechy na budějovickém sídlišti Máj přerostla v řadu prot cikánských demonstrací. Většinu demonstrujících tvořili místní občané, kteří byli dlouhodobě nespokojeni s chováním cikánů a neřešením situace ze strany městských politiků. Situace využili radikální zástupci krajní pravice z neregistrovaných hnutí.

2 Kritika liberální demokracie

Je zcela zřejmé, že DSSS nevychází z českých liberálně demokratických tradic. Odkazy na české demokratické národní hnutí v devatenáctém století, na první republiku jako vzor, na její liberálně demokratické hodnoty, demokratizační úspěchy či významné demokraty (v první řadě na **Tomáše Garrique Masaryka** a **Edvarda Beneše**) se v programových dokumentech, příspěvcích a projevech členů strany nevyskytují.

Současný liberálně demokratický režim v České republice vnímá DSSS jako katastrofu. Rozklad vidí ve všech oblastech: nerespektování základních hodnot, korupce, vyrabování státního majetku, kriminalita, příliv nelegálních přistěhovalců, přílišná podřízenost Bruselu a Washingtonu, postupná ztráta suverenity, opouštění tradic. (DSSS b; DSSS, 2010; Tiskové centrum DSSS, 2011a; Tiskové centrum DSSS, 2013b; Vandas, 2011a; Vandas, 2012b; Vandas, 2013b) *„Země je v tragické situaci. Co šlo, rozkradli a zdevastovali. Více než dvacetileté řádění zanechalo na této zemi stopy tak hluboké, jako předcházející komunistický režim. Úpadek, rozpad tradičních hodnot, neúcta k vlastnímu národu a skepse lidí.“* (Vandas, 2012b)

DSSS odmítá liberalismus jako ideologii, která je založená na sociálním sobectví, nedostatku solidarity a přebujelém konzumu. (DSSS, 2015; Zbela, 2011) Často jde o militantní protiliberální politizaci společenských problémů. (Štěpánek, 2013; Vandas, 2011a; Vandas, 2012b) *„Úpadek, rozpad tradičních hodnot, neúcta k vlastnímu národu a skepse lidí. To jsou dnešní dominující znaky společnosti, to je výsledek vlády zkorumpovaných liberalistů.“* (Vandas, 2011a)

Podstatná je role státu, který je z hlediska vnitřního fungování v programových dokumentech strany a projevech členů rozsáhle úkolován. Tato koncepce je opakem liberálních představ a stát je tak odpovědný za společenské a ekonomické procesy. DSSS nechce slabý stát a svobody pro jedince, který je odpovědný sám za sebe. Stát má mít povinnost, stát má zajistit, stát se má postarat, stát má vykonávat. Je to nástroj pro zajištění blaha národa a zároveň instituce, která je odpovědná za toto blaho. Stát má zajistit prvořadost českého národa a jeho kultury v národním státu, bezplatnou zdravotní péči pro české občany (nikoli pro cizince z Afriky, Asie a Dálného Východu); zabezpečit návrat ke konzervativním morálně-duchovním hodnotám a tedy omezit názorovou pluralitu; podporovat sport a tělovýchovu a tím zajistit zdravý rozvoj národa; kontrolovat strategickou infrastrukturu; zajistit mládeži zájmové kroužky;

zvýšit počet chráněných krajinných oblastí; omezit způsoby výroby a dopravy, které znečišťují životní prostředí; pečovat o historické památky; zlepšit intelektuální vlastnosti národa a jeho vědomí pospolitosti; garantovat solidárnost v rámci národa; podporovat vznik nových technologií atd. (DSSS i; DSSS j; DSSS f; DSSS g; DSSS a; DSSS, 2010; DSSS, 2015; Komárek, Machová, 2010; Skoumalová; Tiskové centrum DSSS, 2013b; Vandas, 2011e)

Stát, který by musel plnit takové množství úkolů k zajištění blaha národa a také zajistit kontrolu plnění úkolů a opatření, by zákonitě byl silným a velmi velkým státem. Potřeboval by rozsáhlý úřednický aparát, jenž by přerozděloval velké množství peněz. Strana sice navrhuje některé úspory (snížení byrokratického státního aparátu, zrušení zahraničních misí, zrušení institucí pro menšiny a imigranty, omezení pomoci rozvojovým zemím, zastavení financování neziskových organizací) (DSSS e; DSSS, 2010; DSSS, 2015; Vandas, 2011a; Vandas, 2012b), nicméně stále by to byl silný a velký stát.

Velkou oblastí, kde musí stát plnit své úkoly, je řešení sociální otázky. Odkaz na ni má DSSS již ve svém názvu. Je stranou *sociální spravedlnosti*. K sociální spravedlnosti a k jejím principům se hlásí také ve své *Programové listině* (DSSS, 2010) a v *Programu DSSS 2015* (DSSS, 2015). Jedná se o koncepci, v rámci které má stát zajistit základní blahobyt (sociální jistoty) pro všechny⁷ občany. Zasazuje se též o podporu sociálně slabších vrstev (matky samoživitelky, invalidé, důchodci) a současně kritizuje zneužívání sociálních dávek. (DSSS, 2015; Komárek, 2013; Komárek, Machová, 2011; Štěpánek, 2010; Štěpánek, 2012b; Štěpánek, 2014a; Vandas, 2013e) Strana se svým šovinismem v sociální oblasti řadí k mnoha dalším krajně pravicovým stranám, které chtějí, aby výsledky národní ekonomiky využíval vlastní národ. (Kitschelt, 1997) Svoji kritikou nedostatečného zajištění sociálně slabších a při poukazování na nedostatečná opatření proti zneužívání sociálních dávek současně poukazuje na neschopnost liberální demokracie zajistit řešení sociální otázky.

Odmítání liberálního kapitalismu dává strana najevo nejen navrhováním jednotlivých opatření, ale i zcela výslovně. Ekonomickou stránku současného režimu označil výkonný místopředseda strany za „*zlatokopecký kapitalismus*“, ve kterém existují jevy jako nezaměstnanost a tunelářství. (Štěpánek, 2011a) Předseda strany to v jednom ze svých projevů nazval pozdním kapitalismem,

⁷ Vzhledem k návaznosti na Dělnickou stranu lze předpokládat, že lidé s českou národností by měli nárok na vyšší standard základního blahobytu. (DS, 2008b)

ktorý „*nikdy lidskou tvář neměl a mít nebude*“. (Tiskové centrum DSSS, 2011d)

Dalším častým tématem strany je problematika tzv. nepřízpusobivých⁸ a přístup státu k nim. DSSS často zdůrazňuje rozpor mezi rovným přístupem ke všem občanům, který tak důrazně požaduje, a údajnou praxí veřejné správy. Je tím myšlena hlavně zvýšená tolerance k přestupkům, trestné činnosti a zejména zneužívání sociálních dávek. (DSSS l; DSSS h; DSSS, 2015; DSSS, 2013a) Zatímco většina lidí dodržuje pravidla a chová se jako řádní občané, někomu porušování pravidel prochází. DSSS to často spojuje s asociálním chováním a trestnou činností některých menšin (Vietnamci, cikáni). Mluví sice o nepřízpusobivých občanech, nikoli o příslušnících menšin, ale na druhé straně kritizuje nadměrnou ochranu menšin, kdy jsou podle strany nepřízpusobiví občané privilegováni. (DSSS l; DSSS h; Tiskové centrum DSSS, 2010d; Vandas, 2012e) Zároveň tvrdí, že jsou někteří občané zvýhodňováni na základě barvy pleti. (DSSS, 2010; DSSS, 2015) V rámci této etnizace jsou některé záporné společenské jevy spojovány s celou etnickou skupinou a současně tím strana připomíná neschopnost (či neochotu) současného režimu se touto problematikou účinně zabývat nebo alespoň předvést skutečnou snahu o zlepšení.

Při oslovování veřejnosti DSSS často využívá tzv. cikánskou otázku. Většinou v rámci kritiky chování tzv. nepřízpusobivých, ale i samostatně strana poukazuje na parazitní chování, kriminalitu, agresivitu a drzost cikánů. (Froněk, 2011; Froněk, 2013; Tiskové centrum DSSS, 2013d; Vandas, 2012e; Výkonný výbor DSSS, 2011) Například výkonný místopředseda strany k situaci v Plzeňském kraji poznamenal, že „*v kraji se rozrůstá nepřízpusobivý styl života, především cikánského etnika, které má pocit všemocné ochrany policie a státních úradů. Požadujeme, aby zákony a povinnosti platily pro každého. Bez rozdílu.*“ (DSSS, 2013b)

I v oblasti majetkových exekucí nachází strana prostor k protiliberalní politizaci společenských problémů. Straně vadí přenesení pravomocí státu na soukromé exekutory a zároveň to vnímá jako součást stavu společnosti, která je posedlá penězi a vidinou co největší spotřeby. Řada lidí je pak svedena ke spotřebě, jež přesahuje jejich finanční možnosti, a vystavena parazitismu

⁸ Jako nepřízpusobivého definuje DSSS takového práceschopného občana, který opakovaně porušuje právo České republiky, dlouhodobě nepracuje (nestuduje, nepečuje o zdravotně postižené příbuzné) a jehož rodina má zápornou sociální bilanci (dostala z veřejných peněz víc, než kolik tam přispěli její členové) (DSSS k).

lichvářů. (DSSS Praha, 2012)

Zlo liberalismu a multikulturalismu je v představě DSSS neodmyslitelně spjaté se Západem, který strana odmítá jako zdroj úpadku tradičních hodnot a bídy. (Kněžický, 2012; Štěpánek, 2014b; Vandas, 2012d) „*Na západě najdeme pouze dluhy a smrt!*“ (Kněžický, 2012) Svrchované národní státy by naopak měly být zárukou ochrany národů před těmito hrozbami. (Tiskové centrum DSSS, 2011d; Tiskový odbor DSSS JMK, 2010; Vandas, 2010b; Vandas, 2010c; Vandas, 2011c; Vandas, 2012c)

Záporný vztah k Západu je doprovázen obdivem k neliberálním či autoritářským režimům (Rusko, Bělorusko, do roku 2013 Ukrajina), kde opozice buď není, nebo je její činnost velmi utlumená. (Kněžický, 2012; Štěpánek, 2011a; Štěpánek, 2011c; Vandas, 2011b) V rámci tohoto odklonu od liberální demokracie je vláda pevné ruky považována za záruku pořádku, bezpečí a konzervativně tradicionalistické morálky. „*Pro nás, nacionalisty, je více než žádoucí sledovat další vnitřní vývoj ve středovýchodní Evropě. Tam se rodí zdánlivě nový pramen života – návrat ke kořenům a principům zdravého národa.*“ (Kněžický, 2012)

U diktátorů v islámských zemích je oceňována především schopnost utlumit či zcela potlačit islámské teroristické skupiny. U tohoto tématu se spojuje antiislamismus, kritika neschopnosti liberální demokracie a zároveň kritika svrhávání těchto diktátorů jako přirozených spojenců Evropy proti islamismu. (Štěpánek, 2011a; Štěpánek, 2011c) „*Hlavy těchto režimů chtěly v zemi vládnout samy, s nikým se nechtěly dělit o moc a samozřejmě nechtěly připustit nebezpečí nestability, která by je smetla. Ať to byl **Kaddáfí** či **Saddám**, tak ve svých zemích tvrdě a smrtelně pronásledovali islámské fundamentalisty.*“ (Štěpánek, 2011c)

3 Vztah k demokracii

Kromě obecně pojaté militantní kritiky politického režimu v České republice navrhuje DSSS několik konkrétních zásadních změn ústavního systému. Ty poskytují hlubší vhled do postojů strany k některým zásadním tématům, ke konkrétnímu politickému režimu i k liberální demokracii.

DSSS navrhuje zrušení Senátu Parlamentu ČR a státních příspěvků na mandáty poslanců a senátorů, což zdůvodňuje úspornými opatřeními. Také doporučuje oživit politickou scénu snížením hranice pro vstup do poslanecké sněmovny na tři procenta. (DSSS, 2015) Tyto návrhy samy o sobě nejsou v

rozporu s princípy liberálnej demokracie, ale fakt, že sa strana nezabýva prenesením funkcií zaniklého senátu (napríklad jeho úlohy pri prijímaní ústavných zákonů či jmenování ústavních soudců) na jiné instituce, vypovídá o ignorování, či přinejmenším podcenění, jednoho z principů liberální demokracie – systému brzd a protivah.

Větší změny už by představovalo zavádění prvků přímé demokracie. Strana by rozšířila současnou možnost občanů rozhodovat v místním a krajském referendu o obecné celostátní referendum (DSSS, 2015), což ostatně Ústav ČR předpokládá. Tento požadavek není v rozporu s principem zastoupení, ale strana nijak neřeší, kdo by formuloval otázku, vyhlašoval referendum a jaká by byla závaznost výsledků pro parlament a pro vládu.

Problematictější je jejich vize imperativního mandátu poslanců. Politické strany by mohly odvolat poslance, který přestal prosazovat volební program, s nímž kandidoval. Právo voliče odvolat poslance, jež DSSS také navrhuje, by spočívalo pouze v možnosti dát podnět straně (petice, referendum kraje). Odvolatelnost by se netýkala pouze poslanců, ale také soudců, pokud se prokáže jejich nekompetentnost nebo závažné pochybení. (DSSS, 2015; Vandas, 2013d)

Velký zásah do právního systému by představoval požadavek DSSS, aby obecně závazné vyhlášky obcí⁹ měly platnost zákona v dané obci a žádný soud by je nemohl zrušit. Tento záměr doplňuje podmínka, že by tyto vyhlášky neměly být v rozporu s vojensko-bezpečnostní politikou státu nebo obecnými mravy a morálkou. (DSSS, 2015) Podle vyjádření předsedy strany by obecně závazné vyhlášky obcí mohl zrušit Ústavní soud. (Vandas, 2013d) Vzhledem k tomu, že by tyto vyhlášky měly platnost zákona, lze se domnívat, že zrušení těchto vyhlášek Ústavním soudem by bylo možné pouze v případě rozporu s ústavou, vojensko-bezpečnostní politikou státu nebo obecnými mravy a morálkou (určovanou konzervativně tradicionalistickým ideologickým rámcem).

Obecně závazná vyhláška obce nemůže mít platnost zákona, neboť se jedná o podzákonný právní předpis. DSSS tak žádá zrušení hierarchie právních předpisů a tedy zrušení jednoho ze znaků právního státu (Ústava České republiky, 1993, čl. 104 odst. 3; Zákon o obcích, 2000, § 35 odst. 3; více

⁹ Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud je zákon nesvěřuje krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, kterou zvláštní zákon svěřuje správním úřadům jako výkon státní správy. Do samostatné působnosti obce dále patří záležitosti, o kterých to stanoví zákon. (Zákon o obcích, 2000, § 35 odst. 1, § 84, § 85)

k tématu právního státu viz Gerloch, 1996, s. 42). Soulad podzákoných právních předpisů se zákony zajišťuje soudní systém. Soudy jsou při svém rozhodování vázány zákonem, a pokud je s ním vyhláška v rozporu, řídí se zákonem. (Ústava České republiky, 1993, čl. 95 odst. 1) Čím by se soudy řídily, kdyby se vyhláška s platností zákona dostala do rozporu se zákonem? A čím by se měli řídit občané? Zákonem nebo vyhláškou? Pokud by ani Ústavní soud (Ústava České republiky, 1993, čl. 87 odst. 1 písm. b) nemohl takovou vyhlášku zrušit na základě jejího rozporu se zákonem, znamenalo by to chaos v právním vědomí občanů, v právu, v soudnictví a v celém státě.

Nositelem zákonodárné moci v České republice je Parlament. (Ústava České republiky, 1993, čl. 15 odst. 1) Pokud by obecně závazné vyhlášky obce měly v dané obci platnost zákona, získalo by její zastupitelstvo zákonodárnou pravomoc a parlament by ztratil v této oblasti svou výlučnost. DSSS tak zpochybňuje autoritu parlamentu a princip dělby moci, podle kterého může pouze zákonodárná moc stanovit povinnost, a jednoznačně tak vybočuje z ústavního rámce.

Zpochybňování autority parlamentu, tedy dělby moci a hierarchie právních předpisů, vypovídá o ignorování principů legality ze strany DSSS. V případě zajištění pořádku vidíme naopak důraz na respektování pravidel, která mají platit pro všechny stejně. (DSSS I; DSSS h; DSSS, 2015; DSSS, 2013a)

Výrazná snaha posílit postavení obcí, i na úkor parlamentu, může také souviset s nepřítomností DSSS v centrálních orgánech a naopak s přítomností v obecních zastupitelstvech. Proto DSSS usiluje o zvýšení pravomocí těch orgánů, kde má reálnou šanci získat podíl na moci. Tato tendence je však zároveň tendencí k omezení kontrolních mechanismů proti zneužití místní moci. V případě vyhlášek s platností zákona by obce vedené DSSS získaly možnost zpochybnit nejen legitimitu, ale i legalitu politického systému (pro posouzení možností strany destabilizovat politické poměry na místní úrovni srov. Nejvyšší správní soud, 2010, odst. 643). Tato možnost má zásadní význam zejména vzhledem k době, která je potřebná k pozastavení účinnosti vyhlášky.

Jediné volby, ve kterých byla DSSS (a DS) dosud úspěšná, jsou právě volby do zastupitelstev obcí. V roce 2006 získala DS tři mandáty. Jeden ve Výsluní (13,55 %, 135 hlasů) (Český statistický úřad¹⁰, 2006b) v Ústeckém kraji a dva v Rokytnici v Orlických horách (11,71 %, 1 396 hlasů) (ČSÚ, 2006a) v Královéhradeckém kraji. DSSS v roce 2010 dokázala dosáhnout pouze jednoho

¹⁰ V odkazech používám zkratku ČSÚ pro Český statistický úřad.

mandátu v Novém Kramolíně (v rámci Sdružení nezávislých kandidátů). (ČSÚ, 2010) V opakovaných volbách v Krupce 7. května 2011 odevzdalo pro DSSS hlasy 7,25 % voličů (5 403 hlasů), což znamenalo další mandát. (ČSÚ, 2011) V roce 2014 byla DSSS dosud neúspěšnější se získáním šesti mandátů. Tři v Duchově (13,28 %, 5 765 hlasů) (ČSÚ, 2014a), dvou ve Větrní (14,10 %, 3 013 hlasů) (ČSÚ, 2014b) a jednoho v Dolních Nivách (v rámci kandidátky Pro spokojené občany). (ČSÚ, 2014c)

V Duchově získala DSSS nejen tři mandáty v zastupitelstvu města, ale také jednoho radního v radě a dostala se tak vůbec poprvé do vedení nějakého města. (Tiskové centrum DSSS, 2014b) Při své snaze dostat se do vedení města prokázala DSSS značnou pružnost. Potlačila svůj antikomunismus a vstoupila do koalice, kde je i Komunistická strana Čech a Moravy.

Ostatně antikomunismus DSSS není jedním z hlavních postojů strany. Je spíše součástí kritiky současného režimu, který strana kritizuje za to, že je plný bývalých komunistů. (Müller, 2013; Tiskové centrum DSSS, 2011d; pro srovnání s krajně pravicovým antikomunismem v předchozích dvou desetiletích viz Rataj, 2006, s. 185-186) „Mnoho lidí si jistě klade otázku, proč žádná vláda v poslední době není schopna dokončit své volební období. Přitom je to lehce pochopitelné. Je to proto, že všechny vládnoucí strany od roku 1989 po dnešní dny, včetně jejich odnoží, mají jeden společný politický základ, a to je KSČ. Z tohoto nezdravého základu nemůže vzejít nic dobrého.“ (Šmucr, 2014) Případně je současný režim pojímán jako srovnatelný ve své zhoubnosti s tím předchozím: „Země je v tragické situaci. Co šlo, rozkradli a zdevastovali. Více než dvacetileté řádění zanechalo na této zemi stopy tak hluboké, jako předcházející komunistický režim. Úpadek, rozpad tradičních hodnot, neúcta k vlastnímu národu a skepse lidí.“ (Vandas, 2012b)

Další zásadní změnou právního systému, kterou DSSS navrhuje je zavedení domovského práva. Řád musí panovat i v tom, kdo poskytuje sociální pomoc. Domovské právo by zajišťovalo každému občanu pomoc jeho obce v případě, že ji bude potřebovat. Zároveň by to byl další nástroj k řešení problémů s nepřizpůsobivými občany, neboť by jim jiné obce sociální dávky neposkytly. (DSSS, 2015; Komárek, Machová, 2013) Podle DSSS by to byl také způsob, jak omezit plýtvání se sociálními dávkami, neboť by tyto peníze šly obcím, a nikoli organizacím, které se tím zabývají dnes. (Komárek, Machová, 2013) Tato opatření by vedla k posílení pravomocí obcí a také k omezení svobody pohybu a pobytu, která je zaručena Listinou základních práv a svobod České republiky. (Listina základních práv a svobod, 1993, čl. 14 odst. 1)

Součástí ideologie DSSS a zároveň jedním ze způsobů oslovování veřejnosti je decizionismus. Rychlé rozhodnutí a rychlý čin ve prospěch celku či místních občanů mají přednost před složitým jednáním, diskuzí o alternativách a zdoluhavým dosahováním politické shody. DSSS se snaží demonstrací či pochodem upozornit na potíže místních občanů, případně tím také podpořit místní samosprávy. Zároveň tak dává najevo, že neschopnost současného režimu zajistit pořádek a bezpečí je v protikladu k akčnosti DSSS. (Tiskové centrum DSSS, 2010d; Tiskový odbor DSSS Praha, 2011; Vandas, 2012e; Tiskové centrum DSSS, 2012c; Tiskový odbor DSSS Praha, 2012) „*Je zajímavé, že příslušníky policie v této oblasti občané často nezahlednou. A to ani v případě, že volají o pomoc, když jsou napadáni a okrádáni členy jedné místní nepřízřívobivé rodiny.*“ (Tiskové centrum DSSS, 2010b)

V rámci decizionismu dochází k organizování občanských hlídek (Ochranné sbory Dělnické strany či sdružení Bezpečné ulice), které mají zvýšit pořádek a bezpečí. Je to snaha nahrazovat činnost policejních složek současného režimu, snižovat kriminalitu a získat tím sympatie veřejnosti. (DS, 2008d; Vandas, 2010d; Tiskové centrum DSSS, 2010b) „*Cílem a posláním dělnické strany je pomáhat občanům, kteří se cítí v dnešní době ohroženi a nemají zastání u úřadů tohoto režimu. Jsme na vaší straně!*“ (Vandas, 2013f)

Ochranné sbory Dělnické strany (OS-DS) měly od 1. února 2008 poskytovat ochranu stranickým představitelům, organizovat a dohlížet nad stranickými akcemi a případně pomáhat občanům při řešení různých problémů. Vrchním velitelem OS - DS byl **Tomáš Vandas**. Pod vrchním velitelem byl výkonný tajemník a zástupce výkonného tajemníka. Dále se hierarchie OS-DS členila dle územního hlediska: zemský vedoucí pro Čechy, zemský vedoucí pro Moravu a Slezsko, krajsí vedoucí, okresní vedoucí, městští a obecní vedoucí. (DS, 2008d)

Nejvyšší správní soud rozhodl o rozpuštění DS mimo jiné i proto, že činnost Ochranných sborů DS vedla k vyvolávání konfliktů a rasové nesnášenlivosti vůči romskému etniku. (Nejvyšší správní soud, 2010, odst. 383) DSSS si počíná opatrněji a hlavním úkolem občanských hlídek ze sdružení Bezpečné ulice má být nahlášení jakéhokoliv porušení zákona městské a státní policii. (Vandas, 2013f) Po veškeré kritice komunistického režimu zavádí DSSS jakýsi dobrovolný „šedý mor“, který bude donášet policii.

DSSS současný režim ostře kritizuje (DSSS b; DSSS, 2010; Tiskové centrum DSSS, 2011a; Tiskové centrum DSSS, 2013b; Vandas, 2011a; Vandas, 2012b; Vandas, 2013b) a dává najevo svůj antiliberalismus (DSSS, 2015;

Zbela, 2011), konzervativní tradicionalismus (DSSS, 2015), emotivně záporný až štítivý postoj k Západu (Kněžický, 2012; Štěpánek, 2014b; Vandas, 2012d) a obdiv k neliberálním či autoritářským režimům. (Kněžický, 2012; Štěpánek, 2011a; Štěpánek, 2011c; Vandas, 2011b) Svou ostrou kritiku režimu a výzvy k jeho odstranění strana vyvažuje formálními uznáváním politického pluralitního a demokratického zřízení České republiky (DSSS, 2015; Komárek, Machová, 2010) a odkazy na legální způsob získání moci (např. Tiskové centrum DSSS, 2011d). Nejde o stranu otevřeně revoluční. Její ideologie je v některých bodech neslučitelná s liberálně demokratickými hodnotami a humanitou, ale DSSS tvrdí, že chce své představy uskutečnit, přesněji řečeno – dostat se k moci, v souladu s právem České republiky.

Strana sice opakovaně ujišťuje, že uznává demokratický rámec, nicméně v únoru 2014 se rozhodla pozvat do České republiky zástupce ukrajinského neonacistického hnutí Právý sektor, které se hlásí k odkazu **Stěpana Bandery** a má paramilitární složky. Právý sektor vznikl v roce 2013 po vypuknutí protestů proti přerušení příprav asociační dohody mezi Evropskou unií a Ukrajinou. Tyto protesty vedly následně ke svržení ukrajinského prezidenta **Viktora Janukovyče** a k vypuknutí občanské války na Ukrajině. Ve svém oznámení o pozvání zástupců Právého sektoru označila DSSS systém v České republice jako ovládaný zkorumpovanými politiky, napojenými na organizovaný zločin. A proto by prý chtěla napodobit ukrajinské změny u nás. (Tiskové centrum DSSS, 2014a) Předseda DSSS **Vandas** o několik dnů později ve svém vyjádření tato slova mírnil a upřesnil, že nepozvali žádné fašisty a banderovce a že „*události na Ukrajině jsou pro nás poučné zejména z toho hlediska, že lze - protesty, demonstracemi či aktivním odporem – dosáhnout změny.*“ (Vandas, 2014b)

DSSS tvrdí, že nechce násilnou změnu (Tiskové centrum DSSS, 2011d), a v její politické mluvě navenek nelze najít jednoznačné kroky k odstranění parlamentní demokracie. Některé návrhy jsou v souladu s ústavním systémem České republiky (obecné celostátní referendum) nebo aspoň v souladu s principy právního státu (zrušení senátu, snížení hranice pro vstup do poslanecké sněmovny). Nicméně, zpochybňování dělby moci už lze brát jako snahu odstranit jednu ze základních náležitostí demokratického právního státu a tedy jako vybočení z ústavního rámce. (Ústava České republiky, 1993, čl. 9 odst. 2)

Při zkoumání, zda je DSSS spíše radikálně pravicová, nebo otevřeně antisystémová, je určitým vodítkem návaznost a srovnání s rozpuštěnou DS (více o rozpuštěné DS viz Mareš, Vejvodová, 2010), která také deklarovala, že

uznává politické pluralitní a demokratické zřízení v České republice. (DS, 2008b) Sami členové DSSS, včetně jejího předsedy, otevřeně hovoří o této návaznosti. Týká se to jak členské základny, tak myšlenek. V jejich pojetí je to pokračování opozice proti zkorumpovanému režimu. (Zbela, 2010a; Zbela, 2010b; Antifa.cz, 2010; Antifa.cz, 2015) Rozdíly mezi programovými dokumenty *Program DSSS 2015* (DSSS, 2015) a *Program Dělnické strany* (DS, 2008b) jsou minimální. Jde jen o vypuštění několika částí, které byly pro Nejvyšší správní soud součástí důvodů pro rozpuštění DS. Jinak jsou oba programy totožné. „*Během pár týdnů vstoupila na politické kolbiště Dělnická strana sociální spravedlnosti, která pokračuje v rozdělané práci své předchůdkyně. ... Zatímco republika skomírá, tak Dělnická strana sociální spravedlnosti neúnavně pracuje.*“ (Štěpánek, 2011b) Předseda DS a budoucí předseda DSSS **Tomáš Vandas** to vystihl slovy: „... značku nám vzít můžete, ale naše myšlenky nikoliv.“ (Vandas, 2010a)

V říjnu 2008 vyhlásila DS nulovou toleranci k polistopadovému politickému systému. Cílem bylo jeho odstranění, což by zahrnovalo rozpuštění parlamentních stran a prošetření všech jejich zločinů po roce 1989. V prohlášení byla i tato věta: „*Tento revoluční zvrát si ovšem vyžádá celonárodní účast, a právě k ní naše strana bude v následujících dnech a týdnech obyvatelstvo země mobilizovat.*“ (Tiskový odbor DS, 2008) Předseda DSSS se v červnu 2013 znovu přihlásil k nulové toleranci, kterou DS vyhlásila v roce 2008. Stát podle něj ovládá skupina podvodníků, kteří jsou napojeni na organizovaný zločin. Důsledkem je zdevastovaná země, chudnoucí občané, korupce, rabování atd. „*Tento režim musí být odstraněn a musí být nastolena skutečná demokracie, právo a řád.*“ (Vandas, 2013b)

Nejvyšší správní soud rozpustil DS v roce 2010, protože mimo jiné svou schopností a prozatím na lokální úrovni projevenou snahou o destabilizaci poměrů a eskalaci násilí představovala bezprostřední riziko ohrožení demokracie. (Nejvyšší správní soud, 2010, odst. 650)

Závěr

Cílem studie bylo zjistit, zda je DSSS podle **Sartoriho** užšího vymezení antisystémovou stranou. V rámci České republiky to znamená, zda se jedná o stranu, jejíž principy a činnost jsou v rozporu se základními principy liberální demokracie.

DSSS odmítá liberalismus a modernitu a jako žádoucí vidí hierarchizovanou

společnost v národním státě, která zajistí prvořadost českého národa a jeho konzervativně tradicionalistických principů. Tato prvořadost je pojata v rámci prvořadosti konzervativně tradicionalistické kultury bílých Evropanů v Evropě a k její ochraně (či spíše záchraně) mají suverénní národní státy spolupracovat.

Současný režim v České republice DSSS ostře kritizuje a dává najevo svůj antiliberální, konzervativní tradicionalismus, štítlivý postoj k Západu a obdiv k neliberálním či autoritářským režimům. Lavírování strany mezi bojechtivou kritikou režimu a „nulovou tolerancí“ na jedné straně a uznáváním demokratického zřízení České republiky a legality získání moci na druhé straně je třeba posuzovat v kontextu návaznosti na rozpuštěnou DS. Tato návaznost je jak v oblasti členské základny, programu a aktivit, tak v otevřeně projevovaných sklonech destabilizovat liberálně demokratický politický systém na úrovni obcí. DSSS jde však mnohem dál, když zpochybňuje autoritu parlamentu, což už je možné považovat za snahu odstranit jednu ze základních náležitostí demokratického právního státu a tedy za vybočení z ústavního rámce.

DSSS některými svými postoji, vyjádřeními ostré kritiky a návrhy na změnu právního systému nejenže podkopává legitimitu režimu, vůči němuž stojí v opozici, ale je současně také reprezentantem nedemokratické ideologie. Svrchovanou moc lidu nepopírá, nicméně představuje alternativu, která je neslučitelná s liberální demokracií. Podle **Sartoriho** pojetí se tedy nejedná pouze o radikální krajně pravicovou stranu, která je ještě ústavně konformní, ale o otevřeně antisystémovou stranu.

Literatura:

- ALTER, P. 1992. Emancipace a útlak: Typologie nacionalismu. In: RUPNIK, Jacques, ed. *Svědectví: pro ty, kdo chtějí vědět víc*. Roč. XXV. Sv. 93, *Nacionalismus: novodobá droga*. Praha: Melantrich. ISBN 80-7023-142-4.
- Antifa.cz. 2008. *Kandidáti DS: Plzeňský a Karlovarský kraj* [online]. 22. září 2008 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.antifa.cz/content/kandidati-ds-plzensky-a-karlovarsky-kraj>.
- Antifa.cz. 2010. *DSSS – nový název, staré tváře* [online]. 17. května 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.antifa.cz/content/dsss-novy-nazev-stare-tvare>.
- Antifa.cz. 2012a. *Náckové v Rotavě* [online]. 26. ledna 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.antifa.cz/content/nackove-v-rotave>.

- Antifa.cz. 2012b. *S nacistickými pohrobky proti násilí?* [online]. 20. dubna 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.antifa.cz/content/s-nacistickymi-pohrobky-proti-nasili>.
- Antifa.cz. 2012c. *Největší esa z kandidátky DSSS pro krajské volby* [online]. 1. října 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.antifa.cz/content/nejv-t-esa-z-kandid-tky-dsss-pro-krajsk-volby>.
- Antifa.cz. 2013. *ZA DSSS OPĚT KANDIDUJE ŘADA NEONACISTŮ* [online]. 9. října 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.antifa.cz/content/za-dsss-opet-kandiduje-rada-neonacistu>.
- Antifa.cz. 2015. *Místní organizace DSSS v Duchcově* [online]. 18. února 2015 [vid. 28. února 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.antifa.cz/content/mistni-organizace-dsss-v-duchcove>.
- BASTL, M. et al. 2011. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada. Politologie. ISBN 978-80-247-3797-3.
- BĚLOBRÁDEK, P. 2013. *Kdo nemá děti, je jako černý pasažér* [online]. 11. září 2013 [vid. 20. ledna 2014]. Dostupné na internetu: <http://www.kdu.cz/Zpravy/Medialni-vystupy/2013/Kdo-nema-deti-je-jako-cerny-pasazer-.aspx>.
- Bezpečnostní informační služba. 2013. *Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 2. čtvrtletí roku 2013* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.bis.cz/2013-2q-zprava-extremismus.html>.
- CAPOCCIA, G. 2002. Anti-system Parties: a Conceptual Reassessment. In: *Journal of Theoretical politics*. R.2002, Roč. 14, Č. 1, s. 9-35. ISSN 0951-6298.
- CARTER, E. L. 2005. *The extreme right in Western Europe: success or failure?* [online]. Manchester: Manchester University Press [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10627266>.
- Český statistický úřad. 2006a. *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. – 21.10.2006. Výsledky voleb* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=5204&xobec=576701&xobecnaz=Rokytnice&xstat=0&xvyber=0>.
- Český statistický úřad. 2006b. *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. – 21.10.2006. Výsledky voleb* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=4202&xobec=563498&xobecnaz=V%FDslun%ED&xstat=0&xvyber=0>.

- Český statistický úřad. 2010. *Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10.2010. Výsledky voleb* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3201&xobec=554057&xobecnaz=Nov%FD+Kramol%EDn&xstat=0&xvyber=0>.
- Český statistický úřad. 2011. *Volby do zastupitelstev obcí 07.05.2011. Výsledky voleb* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=6&xdz=2&xnumnuts=4206&xobec=567639&xobecnaz=Krupka&xstat=0&xvyber=0>.
- Český statistický úřad. 2014a. *Volby do zastupitelstev obcí 10.10. – 11.10.2014. Výsledky voleb* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=4206&xobec=567515&xstat=0&xvyber=0>.
- Český statistický úřad. 2014b. *Volby do zastupitelstev obcí 10.10. – 11.10.2014. Výsledky voleb* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3102&xobec=545830&xstat=0&xvyber=0>.
- Český statistický úřad. 2014c. *Volby do zastupitelstev obcí 10.10. – 11.10.2014. Výsledky voleb* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=4103&xobec=560341&xstat=0&xvyber=0>.
- Den národní jednoty: Velká protirežimní demonstrace* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.17listopad.info/search/label/pozvanka>.
- DLOUHÝ, M - BREJCHOVÁ, P. - HÁKA, A. 2014. Dělnická strana sociální spravedlnosti: terénní výzkum krajněpravicové strany. In: *REXTER: časopis pro výzkum radikalismu, extremismu a terorismu* [online]. Brno: Centrum pro bezpečnostní a strategická studia, 2002- , R.2014 Č. 1, 8. května 2014 [vid. 31. května 2015]. ISSN 1214-7737. Dostupné na internetu: <http://www.rexter.cz/delnicka-strana-socialni-spravedlnosti-terenni-vyzkum-krajnepravicove-strany/2014/05/08/>.
- DM. a. *ROZVRH HODIN* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://skolnidvur.delnickamladez.cz/rozvrh-hodin>.
- DM. b. *LETÁKY* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://skolnidvur.delnickamladez.cz/letaky>.
- DM. c. *Stanovy občanského sdružení* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/stanovy-dm>.
- DM. d. *Kdo jsme* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas>.

- DM. 2010a. *Náš program* [online]. 27. března 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nas-program>.
- DM. 2010b. *AKCE „ŠKOLNÍ DVŮR“* [online]. 20. září 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://skolnidvur.delnickamladez.cz>.
- DM. 2010c. *O PROJEKTU* [online]. 20. září 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://skolnidvur.delnickamladez.cz/o-projektu>.
- DM. 2011a. *DĚLNICKÁ MLÁDEŽ VYDÁVÁ SVŮJ KOMIKS: KACHNY KONTRA SLEPICE* [online]. 30. října 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://skolnidvur.delnickamladez.cz/komiks>.
- DM. 2011b. *Co se děje v NPD* [online]. 6. prosince 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/co-se-deje-v-npd>.
- DM. 2012. *Čtvrté pokračování sportovního turnaje DM ze námi* [online]. 25. června 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/ctvrte-pokracovani-sportovniho-turnaje-dm-za-nami>.
- DM. 2013. *Fotoreport: Sportovní den DM v Brně se zamlouval hráčům, divákům i dětem* [online]. 8. července 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.delnickamladez.cz/fotoreport_-sportovni-den-dm-v-brne-se-zamlouval-hracum_-divakum-i-detem.
- DM. 2014a. *Na úspěšném Dni německé budoucnosti vystoupila i DM* [online]. 9. června 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.delnickamladez.cz/na-uspesnem-dni-nemecke-budoucnosti-vystoupila-i-dm>.
- DM. 2014b. *Ideový program* [online]. 2. listopadu 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nas-program>.
- DM Opava. 2012. *DĚLNICKÁ MLÁDEŽ I PŘED OPAVSKÝMI ŠKOLAMI* [online]. 3. června 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://skolnidvur.delnickamladez.cz/delnicka-mladez-i-pred-opavskymi-skolami>.
- DS. 2008a. *Kdo jsme* [online]. 27. července 2008 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=73&Itemid=102.
- DS. 2008b. *Program Dělnické strany* [online]. 27. července 2008 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=74&Itemid=103.
- DS. 2008c. *Historie Dělnické strany* [online]. 12. srpna 2008 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151.

- DS. 2008d. *Ochranné sbory Dělnické strany OS-DS* [online]. 12. srpna 2008 [vid. 29. července 2013]. Dostupné na internetu: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=116&Itemid=150.
- DS. 2009. Přišel náš čas! In: *Dělnické listy: noviny Dělnické strany, založeny v roce 1872*. Praha: Dělnická strana, 2003- , R.2009 Roč.7 Č.20, leden-březen 2009. Dostupné také z: <http://www.delnickelisty.cz/archiv-tisku>.
- DSSS. a. *Kultura a technologie* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://technet.dsss.cz/kultura-a-technologie>.
- DSSS. b. [online] [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/>.
- DSSS. c. *VÝKONNÝ VÝBOR* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/vedeni-dsss/vykonny-vybor>.
- DSSS. d. *KRAJSKÉ ORGANIZACE DSSS* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/kontakty/krajske-organizace>.
- DSSS. e. *Branná koncepce DSSS* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/branna-koncepce>.
- DSSS. f. *Ekonomický program* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/ekonomicky-program>.
- DSSS. g. *Svoboda a nezávislost v technologické oblasti* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://technet.dsss.cz/obecne-cile>.
- DSSS. h. *Strategie postupu proti nepřizpůsobivému stylu života* [online]. Obecné zásady. [vid. 30. listopadu 201]. Dostupné na internetu: <http://neprizpusobivi.dsss.cz/obecne-zasady>.
- DSSS. i. *Strategie postupu proti nepřizpůsobivému stylu života* [online]. Reforma policie, vězeňství a trestní legislativy. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://neprizpusobivi.dsss.cz/reforma-policie_-vezenstvi-a-trestni-legislativy.
- DSSS. j. *Strategie postupu proti nepřizpůsobivému stylu života* [online]. Problematika vzdělávání. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://neprizpusobivi.dsss.cz/problematika-vzdelavani>.
- DSSS. k. *Strategie postupu proti nepřizpůsobivému stylu života* [online]. Kdo je nepřizpůsobivý?. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://neprizpusobivi.dsss.cz/kdo-je-neprizpusobivy_.
- DSSS. l. *Strategie postupu proti nepřizpůsobivému stylu života* [online]. Úvodní stránka. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://neprizpusobivi.dsss.cz/>.

- DSSS. 2010. *Programová listina* [online]. 20. února 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/programova-listina>.
- DSSS. 2011. *Manifest z Riesy o porušování lidských práv* [online]. 2. dubna 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/manifest-z-riesy-o-poruvovani-lidskych-prav>.
- DSSS. 2013a. *Stanovy politické strany* [online]. 19. ledna 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/o-nas/stanovy>.
- DSSS. 2013b. *Sebrat peníze procikánským neziskovkám, hned! Státní subvence musí jít do zemědělských okresů, říká lídr DSSS v Plzeňském kraji Jiří Štěpánek* [online]. 16. října 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/sebrat-penize-procikanskym-neziskovkam_-hned_-statni-subvence-musi-jit-do-zemedelskych-okresu_-rika-lidr-dsss-v-plzenskem-kraji-jiri-stepanek.
- DSSS. 2015. *Program DSSS 2015* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/program-dsss-2015>.
- DSSS Moravskoslezský kraj. 2010. *PETICE proti adopci dětí homosexuálními páry* [online]. 5. dubna 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <https://mskraj.wordpress.com/2010/04/05/petice-proti-adopci-deti-homosexualnimi-pary/>.
- DSSS Praha. 2011. *Pražská DSSS protestovala proti oslavě homosexuality* [online]. 14. srpna 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/prazska-dsss-protestovala-proti-oslavě-homosexuality>.
- DSSS Praha. 2012. *Soukromí exekutoři – zlodějina posvěcená státem* [online]. 10. července 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss-praha.cz/news/soukromi-exekutori-zlodejna-posvecena-statem/>.
- DUDÁK, J. 2010. *Přednáška na téma Život generála Gajdy* [online]. 7. května 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/prednaska-na-tema-zivot-general-gajdy>.
- DUDÁK, J. 2012. *Ohněť svůj hřbet a ulehčete přírodě, v Brně jdou příkladem* [online]. 7. března 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.delnickamladez.cz/ohnete-svuj-hrbet-a-ulehcete-prirode_-v-brne-jdou-prikladem.
- DVOŘÁKOVÁ, V. Strany radikální pravice. In: *Politologická revue: diskuse - zprávy - recenze*. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 1994- , R. 1997 Č. 1, 1. června 1997. ISSN 1211-0353.

- FRONĚK, J. 2011. *V Rotavě se cikání mstí za protest DSSS* [online]. 12. listopadu 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/v_rotave-se-cikani-msti-za-protest-dsss.
- FRONĚK, J. 2013. *Kraslice sužují problémy s nepřizpůsobivými a občané volají DSSS* [online]. 27. července 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/kraslice-suzuji-problemy-s-nepriprusbivymi-a-obcane-volaji-dsss>.
- GERLOCH, A. 1996. Právní stát v minulosti a v současnosti. In: PINC, Zdeněk et al. *Demokracie a ústavnost*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7066-309-X.
- HIRSCHER, G. ed. 2013. *Extremismus in Deutschland: Schwerpunkte, Vergleiche, Perspektiven*. 1. Aufl. Baden-Baden: Nomos. Extremismus und Demokratie 26. ISBN 978-3-8487-0090-5.
- JANOUŠEK, A. 2013. DSSS se štěpí, na severu Čech vzniká další nacionalistická strana. In: *iDNES.cz* [online]. 10. května 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://zpravy.idnes.cz/v-chomutove-vznika-demokraticka-strana-pracujicich-fhb-/domaci.aspx?c=A130510_153854_usti-zpravy_alh.
- KITSCHOLT, H. 1997. *The radical right in Western Europe: a comparative analysis*. Ann Arbor: University of Michigan Press. ISBN 0-472-08441-0.
- KNĚŽICKÝ, M. 2012. *Východ zvedá hlavu před západní zhoubou liberalismu* [online]. 23. listopadu 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/vychod-zveda-hlavu-pred-zapadni-zhoubou-liberalismu>.
- KOMÁREK, V. 2013. *Důchodci – nedejte se!* [online]. 20. května 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://mskraj.wordpress.com/2013/05/20/duchodci-nedejte-se/#more-1554>.
- KOMÁREK, V – MACHOVÁ, I. 2010. *Programové prohlášení Dělnické strany sociální spravedlnosti pro komunální volby 2010 - Ostrava* [online]. 27. srpna 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://mskraj.wordpress.com/2010/08/27/programove-prohlaseni/>.
- KOMÁREK, V – MACHOVÁ, I. 2011. *Slovo k českým důchodcům* [online]. 27. dubna 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://mskraj.wordpress.com/2011/04/27/slovo-k-ceskym-duchodcum/>.
- KOMÁREK, V. – MACHOVÁ, I. 2013. Domovské právo – cesta k jistotě a pořádku. In: *Dělnické listy: noviny Dělnické strany, založeny v roce 1872*. Praha: Dělnická strana, 2003- , roč. XI, č. 40, červenec-září 2013, s. II. Dostupné také z: <http://www.delnickelisty.cz/archiv-tisku>.
- KUBÁT, M. 2010. *Politická opozice v teorii a střeoevropské praxi: (vybrané otázky)*. Praha: Dokořán. Bod. ISBN 978-80-7363-285-4.

- KUŘEC, J. 2012. *Stačilo málo a v ostravském lesoparku je hned o něco lépe* [online]. 4. července 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/stacilo-malo-a-v-ostravskem-lesoparku-je-hned-o-neco-lepe>.
- LAMPRECHT, E. *Erik Lamprecht* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.delnickamladez.cz/erik-lamprecht>;
- LAMPRECHT, E. 2011a. *NPD bojovala o zastoupení v zemském sněmu v Sasku-Anhaltsku, byli jsme u toho!* [online]. 21. března 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.delnickamladez.cz/npd-bojovala-o-zastoupeni-v-zemskem-snemu-v-sasku-anhaltsku_-byli-jsme-u-toho_.
- LAMPRECHT, E. 2011b. *Českomoravská mládež v boji o Berlín* [online]. 6. září 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/ceskomoravska-mladez-v-boji-o-berlin>.
- LAMPRECHT, E. 2011c. *Ohlednutí za spolupráci s německou NPD v roce 2011* [online]. 28. prosince 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/ohlednuti-za-spolupraci-s-nemeckou-npd-v-roce-2011>.
- LAMPRECHT, E. 2013a. *Dělnická mládež nasazena do předvolebního boje NPD v Hesensku* [online]. 19. září 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/delnicka-mladez-nasazena-do-predvolebniho-boje-npd-v-hesensku>.
- Listina základních práv a svobod. 1993. Zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*.
- MAREŠ, M. – Vejvodová, P. 2010. *Dělnická strana: profil české pravicově extremistické strany*. In: *REXTER: časopis pro výzkum radikalismu, extremismu a terorismu* [online]. Brno: Centrum pro bezpečnostní a strategická studia, 2002- , R.2010 Č. 2, 7. listopadu 2010 [vid. 31. května 2015]. ISSN 1214-7737. Dostupné na internetu: <http://www.rexter.cz/delnicka-strana-profil-ceske-pravicove-extremisticke-strany/2010/11/07/>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. *Historie strany Dělnická strana sociální spravedlnosti* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politicky-stran/>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. 2009. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocnizpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>.

- Ministerstvo vnitra České republiky. 2010. *Strategie boje proti extremismu v roce 2009* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. 2011. *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2010 a vyhodnocení koncepce boje proti extremismu pro rok 2010 a ke koncepci boje proti extremismu pro rok 2011* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. 2012. *Zpráva extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území České republiky v roce 2011, vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a koncepce boje proti extremismu pro rok 2012* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. 2013. *Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2012* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>.
- Ministerstvo vnitra České republiky. 2014. *Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2013* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>.
- MO DSSS Karlovy Vary. 2011. *FOTOREPORT z přelomové akce DSSS a NPD proti imigrantům* [online]. 7. března 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/fotoreport-z-prelomove-akce-dsss-a-npd-proti-imigrantum>.
- MUDDE, Cas. 2000. *The ideology of the extreme right* [online]. Manchester: Manchester University Press [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10071295>.
- MÜLLER, M. 2013. *Pojďme změnit staré pořádky: Nevolte komunisty a estébáky!* [online]. 23. října 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/pojdme-zmenit-stare-paradky_-nevolte-komunisty-a-estebaky_.

- Nejvyšší správní soud. 2010. *Rozsudek jménem republiky* [online]. 17. února 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf.
- NOVÁČEK, T. 2012a. *Ostravská mládež pomáhá sociálně slabým* [online]. 4. ledna 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/ostravska-mladez-pomaha-socialne-slabym>.
- NOVÁČEK, T. 2012b. *Den DM Slezsko* [online]. 11. července 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/den-dm-slezsko>.
- NPD. 2011a. *Holger Apfel ist neuer Parteivorsitzender der NPD* [online]. 13. listopadu 2011 [vid. 30. listopadu 2014]. Dostupné na internetu: <http://www.npd.de/suchen/detail/2634>;
- NPD. 2011b. *Der Aufbruch in die Zukunft hat begonnen* [online]. 18. listopadu 2011 [vid. 30. listopadu 2014]. Dostupné na internetu: <http://www.npd.de/suchen/detail/2647>;
- NPD. 2011c. *Volksnah und zukunftsorientiert* [online]. 19. prosince 2011 [vid. 30. listopadu 2014]. Dostupné na internetu: <http://www.npd.de/suchen/detail/2687>.
- PETŘIVALSKÝ, J. 2013. *Cestou seriózní radikality* [online]. 22. ledna 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss-praha.cz/news/cestou-seriozni-radikality/>.
- PIKOLA, Martin. 2011. *Ještě jednou o mítincích DSSS na Šluknovsku: Tam kde vládne bezpráví je odpor povinností* [online]. 25. září 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.delnickamladez.cz/jeste-jednou-o-mitincich-dsss-na-sluknovsku_-tam_-kde-vladne-bezpravi_-je-odpor-povinnosti_.
- RATAJ, J. 2003. Český nacionalismus a identita v konceptu současných krajně pravicových hnutí v České republice. In: NEUDORFLOVÁ, M. L., ed. *Spory o dějiny: sborník kritických textů. IV.* Praha: Masarykův ústav AV ČR, s. 44-83. ISBN 80-86495-16-7.
- RATAJ, J. 2006. Vize české nacionální politiky v soudobých konceptech krajní pravice v České republice. In: NĚMEC, J, ed. - ŠŮSTKOVÁ, M., ed. *III. kongres českých politologů: Olomouc 8.-10.9.2006.* Praha: [Česká společnost pro politické vědy], s. 170-191. ISBN 978-80-902176-0-7.
- RATAJ, J. 2015. *Ideologické znaky krajní pravice.* 20. července 2015. Dostupné na internetu: http://www.janrataj.cz/modules.php?name=Downloads&d_op=getit&lid=29.
- SARTORI, G. 2005. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu.* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. Klasikové společenských věd. ISBN 80-7325-062-4.

- SKOUMALOVÁ, S. *Volební program Dělnické strany sociální spravedlnosti pro komunální volby 2010. Kultura a tvář města* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/brno-___-mesto-kultury_-zelene-a-sportu.
- SMOLÍK, J. 2013. *Národní strana v kontextu krajní pravice: 2003-2012*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK). Politologická řada; sv. 39. ISBN 978-80-7325-307-3.
- SONKOVÁ, M. 2012. *DM rozdávala radost v dětské nemocnici* [online]. 29. června 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/dm-rozdavala-radost-v-detske-nemocnici>.
- STEGELICH, H. 2010. *Rechtsaußenparteien in Deutschland: Bedingungen ihres Erfolgs und Scheiterns*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. Schriften des Hannah-Arendt-Instituts für Totalitarismusforschung; 39. ISBN 978-3-525-36915-9.
- STULÍK, O. 2013. *Analýza Dělnických listů*. In: *REXTER: časopis pro výzkum radikalismu, extremismu a terorismu* [online]. Brno: Centrum pro bezpečnostní a strategická studia, 2002- , R.2013 Č. 1, 4. května 2013 [vid. 31. května 2015]. ISSN 1214-7737. Dostupné na internetu: <http://www.rexter.cz/analiza-delnickych-listu/2013/05/04/>.
- SZUDÁR, P. 2011. *DM Praha propaguje mítink na Černém Mostě* [online]. 25. října 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/dm-praha-propaguje-mitink-na-cernem-moste>.
- ŠLÉGR, J. 2010. *Výstup na Bořeň* [online]. 9. dubna 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/vystup-na-boren>.
- ŠLÉGROVÁ, L. 2010. *Akční týden DM Sever* [online]. 29. září 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/akcni-tyden-dm-sever>.
- ŠMUCR, R. 2014. *Šmucr (DSSS): Jepičí život českých vlád* [online]. 1. února 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/smucr-dsss-jepici-zivot-ceskych-vlad>.
- ŠTĚPÁNEK, J. *JIRÍ ŠTĚPÁNEK* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/jiri-stepanek>.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2010. *Zrušení porodného je zločinem na budoucnosti* [online]. 18. června 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/stepanek_-zruseni-porodneho-je-zlocinem-na-budoucnosti.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2011a. *Bělorusko jako ČR?* [online]. 6. ledna 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/belorusko-jako-cr_.

- ŠTĚPÁNEK, J. 2011b. *Rozpuštění Dělnické strany. Rok poté* [online]. 18. února 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/rozpusteni-delnicke-strany_-rok-pote.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2011c. *Ropa, krev a demokracie* [online]. 24. října 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/ropa_-krev-a-demokracie.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2012a. O dělnících a zaměstnancích. In: VANDAS, Tomáš. *Od republikánů k Dělnické straně: rozpad SPR-RSČ a vznik politických následovníků*. Praha: Dělnická strana sociální spravedlnosti. ISBN 978-80-905163-0-4.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2012b. *Nadnárodní koncerny zvyšují nezaměstnanost* [online]. 6. listopadu 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/nadnarodni-koncerny-zvysuji-nezamestnanost>.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2013. *100 tisíc mladých bez budoucnosti – cesta k boji za svá práva* [online]. 14. března 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/100-tisic-mladych-bez-budoucnosti-___-cesta-k-boji-za-sva-prava.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2014a. *Štěpánek (DSSS): Zámecká oslava a matky samoživitelky bez peněz* [online]. 7. ledna 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/stepanek-_dsss_-zamecka-oslava-a-matky-samozivitelky-bez-penez.
- ŠTĚPÁNEK, J. 2014b. *ŠTĚPÁNEK (DSSS): ZLO Z MEŠIT* [online]. 28. října 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.dsss.cz/stepanek-_dsss_-zlo-z-mesit.
- Tiskové centrum DSSS. 2010a. *20. výročí národní pravice s novým logem DSSS* [online]. 24. února 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/20_-vyroci-narodni-pravice-s-novym-logem-dsss.
- Tiskové centrum DSSS. 2010b. *Vandas: Vnitro k hlídkám VV mlčí. Proto obnovují sbory Dělnické strany* [online]. 8. května 2010 [vid. 29. července 2013]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas_-vnitro-k-hlidkam-vv-mlci_-proto-obnovuji-sbory-delnicke-strany.
- Tiskové centrum DSSS. 2010c. *Osobní život Tomáše Vandase: Odložené housle, blízké ženy a léto na chalupě* [online]. 25. května 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/osobni-zivot-tomase-vandase_-odlozene-housle_-blizke-zeny-a-leto-na-chalupe.

- Tiskové centrum DSSS. 2010d. *Pecina kašle na obyvatele Libuše. DSSS tam svolává protestní mítink* [online]. 22. dubna 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/pecina-kasle-na-obyvatele-libuse_-dsss-tam-svolava-protestni-mitink.
- Tiskové centrum DSSS. 2011a. *Dost bylo vlády nenažraných kobylek! hřměl Vandas v Novém Bydžově* [online]. 12. března 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/dost-bylo-vlady-nenazranych-kobylek_-hrmel-vandas-v-novem-bydzove.
- Tiskové centrum DSSS. 2011b. *DSSS a NPD uzavřely v německé Riese historické memorandum o spolupráci* [online]. 3. dubna 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/dsss-a-npd-uzavrely-v-nemeckere-riese-historicke-memorandum-o-spolupraci>.
- Tiskové centrum DSSS. 2011c. *Předseda NPD Udo Voigt přijíždí do České republiky* [online]. 25. května 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/udo-voigt-prijizdi-do-ceske-republiky>.
- Tiskové centrum DSSS. 2011d. *FOTOREPORT z Národní třídy: Naše země potřebuje revoluci, zkorumpovaní politici půjdou k lopatě* [online]. 17. listopadu 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/fotoreport-z-narodni-tridy_-nase-zeme-potrebuje-revoluci_-zkorumpovani-politici-pujdou-k-lopate.
- Tiskové centrum DSSS. 2012a. *Delegace DSSS se zúčastnila Stranického dne NPD v Sasku* [online]. 21. května 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/delegace-dsss-se-zucastnila-stranickeho-dne-mpd-v-sasku>.
- Tiskové centrum DSSS. 2012b. *Vandas se Štěpánkem získali titul magistr* [online]. 30. května 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/vandas-se-stepankem-ziskali-titul-magistr>.
- Tiskové centrum DSSS. 2012c. *„Akce Šluknovsko“ nejlepší akcí DSSS za rok 2011* [online]. 3. ledna 2012 [vid. 29. července 2013]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/___akce-sluknovsko___nejlepsi-akci-dsss-za-rok-2011.
- Tiskové centrum DSSS. 2013a. *Vandas obhájil funkci předsedy DSSS. Sílu a energii ještě mám, řekl delegátům sjezdu* [online]. 19. ledna 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas-obhajil-funkci-predsedy-dsss_-silu-a-energii-jeste-mam_-rekl-delegatum-sjezdu.

- Tiskové centrum DSSS. 2013b. *Zapomeňme na spory z minulosti a soustředme se na spolupráci nacionalistů, říká Tomáš Vandas v rozhovoru pro server KONSERWATYZM.pl* [online]. 16. listopadu 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/zapomenme-na-spory-z-minulosti-a-soustredme-se-na-spolupraci-nacionalistu_-rika-tomas-vandas-v-rozhovoru-pro-server-konserwatyzm_pl.
- Tiskové centrum DSSS. 2013c. *Vandas pro ČT24: Benešovy dekrety? Zapomeňme na nesváry, důležitá je budoucnost* [online]. 9. února 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas-pro-ct24_-benesovy-dekrety_-zapomenme-na-nesvary_-dulezita-je-budoucnost.
- Tiskové centrum DSSS. 2013d. *DSSS Sever: Situace v Ústeckém kraji se vyostřuje, postavme se cikánskému násilí* [online]. 26. května 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://sever.dsss.cz/dsss-sever_-situace-v-usteckem-kraji-se-vyostruje_-postavme-se-cikanskemu-nasilii.
- Tiskové centrum DSSS. 2014a. *DSSS pozve zástupce Pravého sektoru do ČR* [online]. 24. února 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/dsss-pozve-zastupce-praveho-sektoru-do-cr>.
- Tiskové centrum DSSS. 2014b. *DSSS BUDE V DUCHCOVĚ VLÁDNOUT V KOALICI* [online]. 6. listopadu 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss.cz/dsss-bude-v-duchcove-vladnout-v-koalici>.
- Tiskové centrum DSSS. 2015. *SJEZD DSSS: MANIFESTACE JEDNOTY A ODHODLÁNÍ V SÁLE S VYMLÁCENÝMI VÝLOHAMI* [online]. 9. března 2015 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.dsss.cz/sjezd-dsss_-manifestace-jednoty-a-odhodlani-v-sale-s-vymlacenymi-vylohami.
- Tiskový odbor DM. 2012. *Dělnická mládež uctila hrdiny od Zborova* [online]. 10. července 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.delnickamladez.cz/delnicka-mladez-uctila-hrdiny-od-zborova>.
- Tiskový odbor DS. 2008. *Stanovisko DS k požáru Průmyslového paláce v Praze* [online]. 17. října 2008. Archiv Dělnické strany 2003-08. Soukromý archiv.
- Tiskový odbor DSSS JMK. 2010. *Infostánek DSSS v Brně: Bez piva a balónku, ale s čistým srdcem* [online]. 17. května 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/infostanek-dsss-v-brne_-bez-piva-a-balonku_-ale-s-cistym-srdcem.
- Tiskový odbor DSSS Praha. 2011. *U metra Černý Most se uskuteční demonstrace proti kriminalitě* [online]. 17. října 2011 [vid. 29. července 2013]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/u-metra-cerny-most-se-uskutecni-demonstrace-proti-kriminalite>.

- Tiskový odbor DSSS Praha. 2012. *Pražská DSSS protestovala před radnicí proti změnám v MHD* [online]. 21. srpna 2012 [vid. 29. července 2013]. Dostupné na internetu: <http://www.dsss-praha.cz/news/prazska-dsss-protestovala-pred-radnici-proti-zmenam-v-mhd/>.
- Ústava České republiky. 1993. Zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*.
- VANDAS, T. *Životopis* [online]. [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.tomasvandas.cz/zivotopis>.
- VANDAS, T. 2009. Janov nebo Praha? In: *Dělnické listy: noviny Dělnické strany, založeny v roce 1872*. Praha: Dělnická strana, 2003-, R.2009 Roč.7 Č.24, říjen-prosinec 2009, s. I. Dostupné také z: <http://www.delnickelisty.cz/archiv-tisku>.
- VANDAS, T. 2010a. *Má řeč před Nejvyšším správním soudem v Brně* [online]. 11. ledna 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.tomasvandas.cz/ma-rec-pred-nejvyssim-spravnim-soudem-v-brne>.
- VANDAS, T. 2010b. *Finanční výzva: Podpořte DSSS v parlamentní kampani* [online]. 2. dubna 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/financni-vyzva_podporte-dsss-v-parlamentni-kampani.
- VANDAS, T. 2010c. *Proti režimu, za vyléčení naší země* [online]. 15. října 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/proti-rezimu_zavyleceni-nasi-zeme_.
- VANDAS, T. 2010d. *Pokud vnitro nerozpustí hlídky Věci veřejné, obnovím Ochranné sbory Dělnické strany* [online]. 4. května 2010 [vid. 29. července 2013]. Dostupné na internetu: http://www.tomasvandas.cz/pokud-vnitro-nerozpusti-hlidky-veci-verejne_obnovim-ochrannesbory-delnicke-strany.
- VANDAS, T. 2011a. *Vandas: Naše země potřebuje naordinovat lék v podobě národní vlády!* [online]. 1. května 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas_nase-zeme-potrebuje-naordinovat-lek-v_podobe-narodni-vlady_.
- VANDAS, T. 2011b. *Ukrajinská kauza Tymošenkové je inspirací pro ČR* [online]. 11. října 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/ukrajinska-kauza-tymosenkove-je-inspiraci-pro-cr>.
- VANDAS, T. 2011c. *Jednotná Evropa? Nesmysl* [online]. 11. prosince 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/jednotna-evropa_nesmysl.
- VANDAS, T. 2011d. *Dělnická strana (DSSS). Vandas 17. listopadu 2011* [online]. Nahráno 18. listopadu 2011, [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: https://www.youtube.com/watch?v=wRjgWyms3_o#t=35.

- VANDAS, T. 2011e. *Ombudsmanův úlet* [online]. 3. února 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/ombudsmanuv-ulet>.
- VANDAS, T. 2012a. *Od republikánů k Dělnické straně: rozpad SPR-RSČ a vznik politických následovníků*. Praha: Dělnická strana sociální spravedlnosti. ISBN 978-80-905163-0-4.
- VANDAS, T. 2012b. *Režim naší společnost pouze vytuneloval a rozeštvál, konstatoval Vandas v prvomájovém projevu* [online]. 1. května 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/rezim-nasi-spolecnost-pouze-vytuneloval-a-rozestval_-konstatoval-vandas-v-prvomajovem-projevu.
- VANDAS, T. 2012c. *Evropská stabilizační past* [online]. 6. června 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/evropska-stabilizacni-past>.
- VANDAS, T. 2012d. *DSSS: Odsuzujeme pochod Prague Pride. Jde proti životu* [online]. 17. srpna 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/dsss_-odsuzujeme-pochod-prague-pride_-jde-proti-zivotu.
- VANDAS, T. 2012e. *Odsuzujeme rasistický čin ve Varnsdorfu. Připravujeme protestní shromáždění* [online]. 18. ledna 2012 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/odsuzujeme-rasisticky-cin-ve-varnsdorfu_-pripravujeme-protestni-shromazdeni.
- VANDAS, T. 2013a. *VANDAS: Sjednocovat nacionalisty nemůže někdo, kdo rozbíjí vlastní minulost* [online]. 14. května 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas_-sjednocovat-nacionalisty-nemuze-nekdo_-kdo-rozbiji-vlastni-minulost.
- VANDAS, T. 2013b. *VANDAS: Nulová tolerance polistopadovému režimu platí* [online]. 14. června 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas_-nulova-tolerance-polistopadovemu-rezimu-plati.
- VANDAS, T. 2013c. In: *Udalosti, komentáře* [online]. Česká televize, 14. října 2013, 5. - 6. minuta [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096898594-udalosti-komentare/213411000371014/obsah/285366-volby-2013/>.
- VANDAS, T. 2013d. In: *Interview ČT24* [online]. Česká televize, 16. října 2013, 10. - 12. minuta [vid. 6. října 2013]. Dostupné na internetu: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10095426857-interview-ct24/213411058041016-interview-daniely-drtinove/>.

- VANDAS, T. 2013e. *VANDAS: Stát se vysmívá seniorům* [online]. 20. prosince 2013 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas_-_stat-se-vysmiva-seniorum.
- VANDAS, T. 2013f. *Projekt DSSS: Bezpečné ulice do našich měst a obcí* [online]. 2. září 2013 [vid. 29. července 2013]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/projekt-dsss_-bezpecne-ulice-do-nasich-mest-a-obci.
- VANDAS, T. 2014a. In: *Eurovolby 2014 – Český rozhlas Plus* [online]. Český rozhlas, 26. dubna 2014, 8.-9. minuta [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3109797>.
- VANDAS, T. 2014b. *VANDAS: Děni na Ukrajině slouží i ke špinění DSSS* [online]. 7. března 2014 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/vandas_-deni-na-ukrajine-slouzi-i-ke-spineni-dsss.
- VANDAS, Tomáš. 2014d. In: *Evropské volby 2014 - Politické spektrum* [online]. Česká televize, 10. května 2014, 6.-7. minuta [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10116287760-politicke-spektrum/214411058200043>.
- Výkonný výbor DSSS. 2011. *Do Nového Boru proti režimu, který poučuje o extremismu a přitom léta kryje obchodování s cikány* [online]. 24. srpna 2011 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/do-noveho-boru-proti-rezimu_-ktery-poucuje-o-extremismu-a-pritom-leta-kryje-obchodovani-s-cikany.
- Zákon o obcích. 2000. Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*.
- ZBELA, M. 2010a. *První vlajka DSSS měla premiéru v Pardubicích* [online]. 14. března 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: <http://www.old.dsss.cz/prvni-vlajka-dsss-mela-premieru-v-pardubicich>.
- ZBELA, M. 2010b. *Volební mítinky DSSS na Moravě: Zájem lidí stoupá* [online]. 24. dubna 2010 [vid. 31. května 2015]. Dostupné na internetu: http://www.old.dsss.cz/volebni-mitinky-dsss-na-morave_-zajem-lidi-stoupa.
- ZBELA, M. 2011. *O příčinách pádu „moderního člověka“ (II. díl)* [online]. 14. července 2011 [vid. 30. listopadu 2014]. Dostupné na internetu: http://akademie.dsss.cz/o-pricinach-padu-___moderniho-cloveka_-_ii_-dil_